

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 176/2015-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného Advokátskou kanceláriou [REDAKČIA], v mene ktorej koná konateľ a advokát [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 283/2013 z 28. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 283/2013 z 28. augusta 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že matka ako právna predchodkyňa sťažovateľa bola účastníkom konania na strane žalovaného, predmetom ktorého bol návrh žalobcu na vypratanie obecného bytu. Okresný súd Košice I rozsudkom z 24. marca 2009 v konaní vednom pod sp. zn. 12 C 210/2008 rozhodol, že odporkyňa (matka sťažovateľa, pozn.) je povinná so všetkými, ktorí s ňou v predmetnom byte bývajú, vypratať byt č. ■■■ nachádzajúci sa v ■■■■■■■■■■ pozostávajúci z 2 izieb, kuchyne a príslušenstva do 30 dní po zabezpečení náhradného ubytovania. Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie matka sťažovateľa, ktorá počas odvolacieho konania zomrela. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pokračoval v odvolacom konaní s jej dedičom – synom (pred ústavným súdom v postavení sťažovateľa, pozn.) s poukazom na § 107 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) a rozhodol o podanom odvolaní rozsudkom sp. zn. 4 Co 262/2010 z 28. júna 2012 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozsudku sa stotožnil s odvodnením napadnutého rozsudku v zmysle § 219 ods. 2 OSP.

Sťažovateľ nespokojný s výsledkom odvolacieho konania podal dovolanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol. Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho označených práv, argumentujúc tým, že krajský súd nesprávne aplikoval § 107 ods. 3 OSP, pretože podľa názoru sťažovateľa uvedené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku je aplikovateľné len na majetkové veci, pričom konanie o vypratanie obecného bytu nepovažoval za majetkovú vec. Vychádzajúc z uvedeného bol toho názoru, že tým došlo k vade podľa § 237 písm. b) OSP, pretože sťažovateľovi chýbala procesná spôsobilosť v zmysle § 19 OSP, teda sťažovateľ nemal spôsobilosť byť účastníkom konania v napadnutej veci. Keďže konanie odvolacieho súdu malo trpieť uvedenou vadou, najvyšší súd pochybil, ak

konštatoval, že z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. b) OSP nie je rozhodujúci vzťah vyplývajúci z hmotného práva, ale otázka spôsobilosti byť účastníkom konania, preto takúto vadu konania tvrdenú sťažovateľom zakladajúcu prípustnosť dovolania nezistil. V tejto súvislosti sťažovateľ tiež namietal, že nebola zachovaná zásada dvojinstančnosti konania, čo zakladalo prípustnosť jeho dovolania z dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, t. j. že postupom súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Najvyšší súd k uvedenej námietke konania uviedol, že uvedený dôvod prípustnosti dovolania nie je daný. Ďalšou námietkou sťažovateľa bolo tvrdenie, že napadnuté uznesenie nie je riadne odôvodnené, je nepreskúmateľné a arbitrárne. K výroku samotného rozsudku súdu prvého stupňa sťažovateľ uviedol, že je neurčitý, nezrozumiteľný a nevykonateľný.

Na základe uvedenej argumentácie bol sťažovateľ toho názoru, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu jeho označených práv, preto v petite svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv napadnutým uznesením, napadnuté uznesenie zrušil, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a náhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať

predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

1. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podstata jeho argumentácie spočíva v námietke nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Námietku sťažovateľa týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia najvyššieho súdu uvedená v odôvodnení napadnutého uznesenia je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať

za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľ má na celú vec odlišný názor a s napadnutým uznesením najvyššieho súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľa.

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, najvyšší súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade nie je založený sťažovateľom tvrdený dôvod prípustnosti jeho dovolania podľa § 237 písm. b) OSP, teda že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentoval tým, že nebolo možné po smrti matky pokračovať s ním ako účastníkom konania na základe aplikácie § 107 ods. 3 OSP, pretože predmet konania (vypratanie bytu) nie je podľa názoru sťažovateľa majetková vec. Odhliadnuc od toho, že ústavný súd nepovažuje tento právny názor sťažovateľa za správny, pretože podľa názoru ústavného súdu ide o majetkovú vec, pretože sa priamo týka existencie práv spojených s bytom, teda práv majetkovej povahy, rozhodujúcim pri posúdení toho, či tento dôvod dovolania je založený, je otázka, či ten, kto vystupoval ako účastník konania, mal spôsobilosť byť účastníkom konania. V tomto smere ústavný súd poukazuje na judikát č. R 34/1993 (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 22/1992 z 30. apríla 1992) a napr. aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 178/2011 z 20. júna 2012 a konštatuje, že sťažovateľ nepochybne má spôsobilosť byť účastníkom konania, teda má procesnú spôsobilosť, preto záver najvyššieho súdu o neexistencii tejto vady je správny a v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho

súdu, ako aj právnou teóriou, preto konštatuje, že táto námietka sťažovateľa je neopodstatnená.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že bola porušená dvojinštančnosť konania, aj táto námietka sťažovateľa je neopodstatnená, pretože sťažovateľ sa stal účastníkom konania na základe univerzálnej sukcesie (dedenia), a tým vstúpil do už začatého konania namiesto pôvodného účastníka (podľa § 107 ods. 3 OSP... súd v konaní pokračuje s dedičmi účastníka...), preto zásada dvojinštančnosti konania v okolnostiach posudzovanej veci porušená nebola. Argument sťažovateľa, že on bol účastníkom súdneho konania len na druhom stupni, a tým bola porušená zásada dvojinštančnosti konania, je nesprávna, plynúca z nepochopenia procesného nástupníctva a jeho účinkov. V nadväznosti na nesprávnosť záveru o údajnom porušení dvojinštančnosti konania, ktorým sťažovateľ argumentoval v prospech existencie dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, t. j. že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, ústavný súd konštatuje, že ani tento dôvod prípustnosti dovolania nebol z dôvodov tvrdených sťažovateľom založený, preto najvyšší súd nepochybil, ak konštatoval, že uvedený dôvod prípustnosti dovolania nie je daný.

Vychádzajúc z uvedeného a prezentovaných námietok sťažovateľa nemožno súhlasiť s jeho tvrdením, že odôvodnenie napadnutého uznesenia ako celok je nepreskúmateľné, arbitrárne, respektíve že nie je riadne odôvodnené. Najvyšší súd sa ústavne súladným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu presvedčivé a zrozumiteľné a ústavne konformné, preto ústavný súd dospel k záveru, že aj túto námietku sťažovateľa je potrebné považovať za neopodstatnenú.

Nesúhlas sťažovateľa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a identického základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu považujúc ho za arbitrárne odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tiež namietal, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru.

Rovnako ako v prípade namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd nezistil ani porušenie práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru.

Uplatňovanie práva na účinný prostriedok nápravy vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí totiž nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci *Silver* a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (*Boyle a Rice* proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010, sp. zn. IV. ÚS 325/2011 a sp. zn. I. ÚS 538/2013). Účinnosť právneho prostriedku nápravy nie je závislá ani na istote na priaznivom výsledku konania a samotná skutočnosť, že v konkrétnom prípade sťažovateľovi nebola na základe inak účinného prostriedku nápravy poskytnutá náprava vôbec, resp. v dostatočnej miere, ešte nie je dostatočná pre záver, že sťažovateľovi nebol daný k dispozícii účinný prostriedok nápravy porušenia daného práva [rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) *Vilvarajah a ďalší*

proti Spojenému kráľovstvu z 30. 10. 1991, č. 13163/87, bod 122, alebo rozsudok ESĽP Gordon-Krajcer proti Poľsku zo 7. 7. 2009, č. 5943/07, body 32 – 34].

Citovaná judikatúra ESĽP potvrdzuje zrejmu súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje, a keďže ústavný súd zistil, že k porušeniu práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru nedošlo, nemohol dospieť ani k záveru, že by najvyšší súd porušil sťažovateľovo právo zaručené čl. 13 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorý ústavne konformným spôsobom odmietol dovolanie sťažovateľa, nemôže predstavovať porušenie zákazu odmietnutia spravodlivosti v takom zmysle, ako to sťažovateľ namietal. Ústavný súd uvádza, že čl. 13 dohovoru má procesný charakter, ktorý zaručuje všeobecné právo na účinný právny prostriedok nápravy pred vnútroštátnym orgánom každému, kto sa dovoľáva základných práv a slobôd uvedených v dohovore. Tento účinný prostriedok nápravy je nezávislý od istoty priaznivého výsledku pre sťažovateľa (podobne III. ÚS 86/05, I. ÚS 538/2013).

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2015